

Konkurs za projekat predavljanja Republike Srbije
na 13. Međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji 2012. godine
naziv teme // **Izvinite zbog prekida arhitekture**

Serbian Pavillon

13. Mostra
Internazionale
di Architettura //
La Biennale
di Venezia

**Serbian
Pavillon**

13. Mostra
Internazionale
di Architettura //
La Biennale
di Venezia

naziv teme // **Izvinite zbog prekida arhitekture**

[opis koncepta]

Tema ovogodišnjeg 13. Venecijanskog bijenala arhitekture, *Zajedničko polje*, u osnovi se bavi pitanjima „intelektualnih i fizičkih teritorija koje su arhitekturi zajedničke” (D. Čiperfild), kao i svim onim elementima arhitektonskog stvaralaštva koji arhitekturu i arhitekta povezuju u jedno (zajedničko) polje, a čvrsto su utemeljeni u arhitektonskoj kulturi konteksta. Ovakav tematski okvir propagira sinergičku profilaciju arhitektonskog delovanja, koja svoj karakter zadobija, ne u snazi arhitekta - pojedinca, već, naprotiv, u snazi složenog (zajedničkog) polja arhitekture povezanog *iznutra*, putem najrazličitijih intelektualnih uticaja i intencija. Na ovaj način naglašava se ne samo praktični deo arhitekture, već i onaj filozoski koji u znatnoj meri definiše samu arhitekturu i proces arhitektonskog promišljanja.

Upravo se početna analiza u procesu stvaranja tema idejnog projekta, koji treba da predstavi Republiku Srbiju na ovogodišnjem venecijanskom Bijenalu, zasnivala na prepoznavanju dominantnih lokalnih paradigmi koje struktuiraju zajednički stvaralački kontekst na polju arhitekture u Srbiji današnjice. Taj kontekst definisan je arhitekturom *nestajanja* sa jedne, i arhitekturom *nenastajanja* sa druge strane. Svako naše mišljenje ili kreativni gest u arhitekturi savremenog trenutka, „zarobljeni” su između ova dva diskursa: *arhitekture nestajanja* koja teži prošlosti i *arhitekture nenastajanja* koja živi u budućnosti.

Zbog različitih društveno-političkih odnosa, kao i trenutaka kulturološke dezorijentacije i marginalizacije, mnoge značajne arhitektonske građevine zauvek su nestale ili su izmenile svoj prvobitan izgled. Objekat *Dečije klinike* (1933) arhitekta Milana Zlokovića, koji predstavlja „jedan od najznačajnijih objekata modernog pokreta u arhitekturi Beograda i Srbije” (Lj. Blagojević), ili zgrada *Generalštaba* (1960) arhitekta Nikole Dobrovića, samo su neki od primera *arhitekture nestajanja*.

Sa druge strane, celokupna savremena kulturna, društvena, ali i politička javnost u Srbiji usmerene su na promovisanje arhitekture kao jednog od ključnih potencijala od opšteg društvenog ili nacionalnog značaja. U tom duhu, poslednje godine donele su mnoge značajne arhitektonske projekte, čija se geneza može pratiti i kroz nesvakidašnje intezivnu konkursnu praksu, koja je i jedan od značajnih kulturoloških indikatora društva. Međutim, opet su specifični društveno-politički odnosi doveli do toga da se izgradnja mnogih izuzetnih arhitektonskih ostvarenja, među kojima su projekti *Centra za promociju nauke* (arh. V. Čapeler, 2010), *Projekat rekonstrukcije Narodnog muzeja* (arh. V. Lojanica, 2010), *Projekat terazijske terase* (arh. B. Mitrović; arh. D. Miljković, 1998), stave pod znak pitanja. Iako permanentno prisutni unutar kritičkih, pa i teorijskih razmatranja, u krajnjoj instanci ovi projekti postaju samo jedan novi deo *arhitekture nenastajanja* u Srbiji.

Takođe, oba ova diskursa, koja karakterišu *naše zajedničko polje* delovanja, imaju snažan previks NE; prefiks koji demistifikuje i predstavlja svojevrstu paradigmu kreativnog delovanja u specifičnoj društveno-kulturološkoj hipokriziji današnjice.

U takvoj konstalaciji odnosa, zatečeni u zajedničkom polju između dva diskursa, *arhitekture nestajanja* i *arhitekture nanastajanja*, sa suženim manevarskim prostorom savremenog trenutka, često smo prinuđeni da kažemo: „**Izvinite zbog prekida arhitekture**”

**Serbian
Pavillon**

13. Mostra
Internazionale
di Architettura //
La Biennale
di Venezia

* * *

Projekat predstavljanja Republike Srbije na 13. Međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji 2012. godine, pod nazivom „*Izvinite zbog prekida arhitekture*”, treba da simbolički sugerise *kontinuum zajedničkog polja* delovanja, pozicioniranog između *nestajanja* i *nenastajanja arhitekture*, što se može definisati objedinjenim pojmom *arhitekture prekida*. Ovde je važno naglasiti da *prekid arhitekture predstavlja i svojevrsan prekid jedne društvene slike*. U tom kontekstu, napravljena je konceptualna paralela između prekida arhitekture i prekida televizijske slike. U formalnom smislu, dominantnu poziciju u samom paviljonu zauzima levitirajuća cev impozantnih dimenzija (1.8 x 1.2 x 18.0 m) koja ima ulogu *odašiljača poruke*. Projekat prezentacije preuzima potencijale prekida televizijske slike, a to su *zvučni kod (šušteći ton)* i *vizuelni kod (sneg na ekranu)*. Zvučni kod, odnosno *šušteći ton*, u kontinuitetu je prisutan u celom paviljonu, što permanentno stvara asocijativnu poruku *prekida (arhitekture)* i autentičan osećaj latentne nelagodnosti. Sporadično će ton šuštanja prekinuti robotizovan glas: „*Izvinite zbog prekida arhitekture*”

Sa druge strane, *vizuelni kod (sneg)* nalazi se u samoj cevi koja je u volumenu paviljona pozicionirana približnonjegovoj prostornoj dijagonali. Unutrašnjost cevi je obložena ogledalima (oko 100 m² okledala), a na njenom gornjem kraju nalazi se ekran koji projektuje *snežnu sliku*, što za rezultat ima, posmatrano sa donjeg otvora, stvaranje bezgranične virtuelne *snežne slike*, kao metafore kontinuuma *zajedničkog polja – polja prekida arhitekture*, definisanog između *arhitekture nestajanja* i *arhitekture nenastajanja*.

„*Dobro došli u Paviljon Republike Srbije. Izvinite zbog prekida arhitekture!*”

[tehnički opis i karakteristike]

Postavka paviljona jeste „levitirajuća“, tj viseća cev okačena o krovnu konstrukciju paviljona čeličnim sajlama.

Struktura cevi:

- _ Pocinkovani lim debljine 0.5cm, ukupne površine >100m² (oko 6.000 €);
- _ Čelična ramovska konstrukcija kutijastog preseka 5/3cm;
dimenzija rama 1.8 x 1.2m (oko 8.000 €);
- _ Distanceri ili kačaljke debljine 1cm; (oko 200 €);
- _ Ogledala (unutar cevi) debljine 0.5cm, Ukupne površine <100m² (oko 1.000 €);

Čelična ramovska konstrukcija sa kosnicima koji su postavljeni kao hirizontalno i vertikalno ukrućenje, predstavlja osnovu na koju se kasnije fazno montira omotač same cevi u pocinkovanom limu. Unutar cevi, u zavisnosti od ukrućenja, postavljaju se oogledalska platna na distancerima ne bi li se dobio što pravilniji raspored, tj. odnos između naspramno postavljenih ogledala koja odaju utisak kaleidoskopa.

**Serbian
Pavillon**

13. Mostra
Internazionale
di Architettura //
La Biennale
di Venezia

**Muzej savremene
umetnosti**
Ivan Antić
1965

Dečija klinika
Milan Zloković
1940

Generalštab
Nikola Dibrović
1960

Staro sajmište
1938

**IZVINITE ZBOG
PREKIDA
ARHITEKTURE**

**IZVINITE ZBOG
PREKIDA
ARHITEKTURE**

**IZVINITE ZBOG
PREKIDA
ARHITEKTURE**

**IZVINITE ZBOG
PREKIDA
ARHITEKTURE**

**IZVINITE ZBOG
PREKIDA
ARHITEKTURE**

Beton hala
Sou Fujimoto
2011

Narodni muzej
Vladimir Lojanica
2010

za promociju nauke
Volkang Čapeler
2010

Terazijska terasa
Dejan Milanović
Grozdana Šošović
2007

Terazijska terasa
Branislav Mitrović
Dejan Mijšković
1998

**arhitektura
nestajanja**

znalajna arhitektonska dela,
koja su nestala nestaju ili su
zauvek promenjena

**arhitektura
prekida**

zajedničko polje delovanja
između arhitekture nestajanja i
arhitekture nenastajanja

**arhitektura
nenastajanja**

intezivna arhitektonska praksa
koja biva nerealizovana

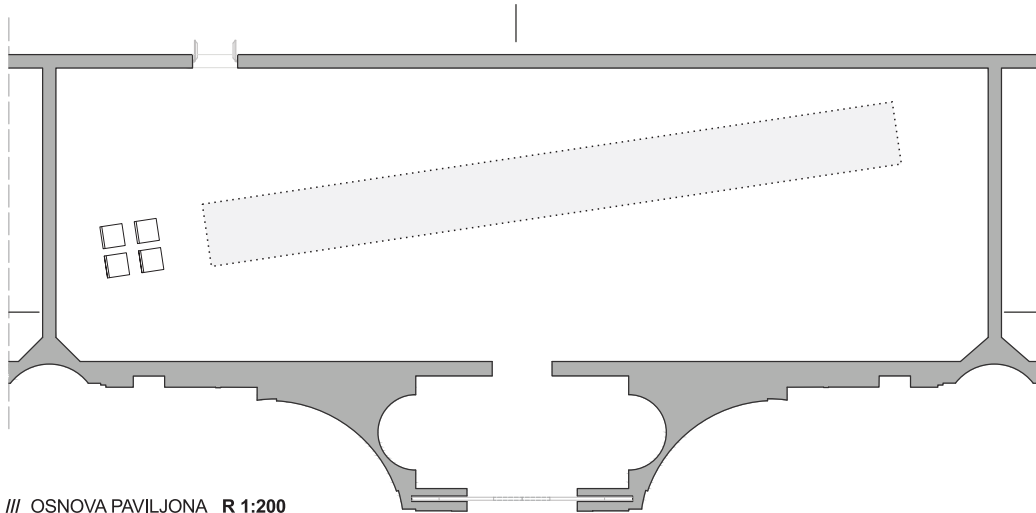

**Serbian
Pavillon**

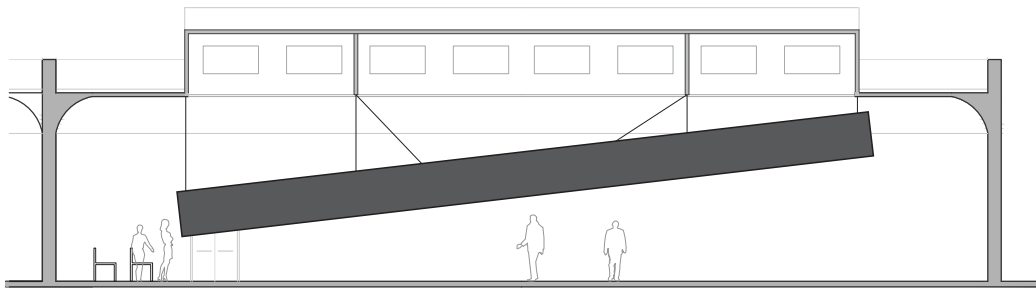
13. Mostra
Internazionale
di Architettura //
La Biennale
di Venezia

Konkurs za projekat predstavljanja Republike Srbije
na 13. Međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji 2012. godine
naziv teme // Izvinite zbog prekida arhitekture

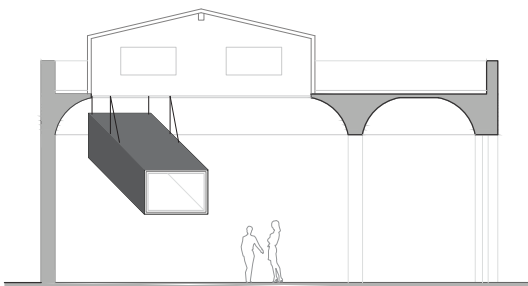
4

/// OSNOVA PAVILJONA R 1:200

/// PODUŽNI PRESEK R 1:200

/// POPREČNI PRESEK R 1:200

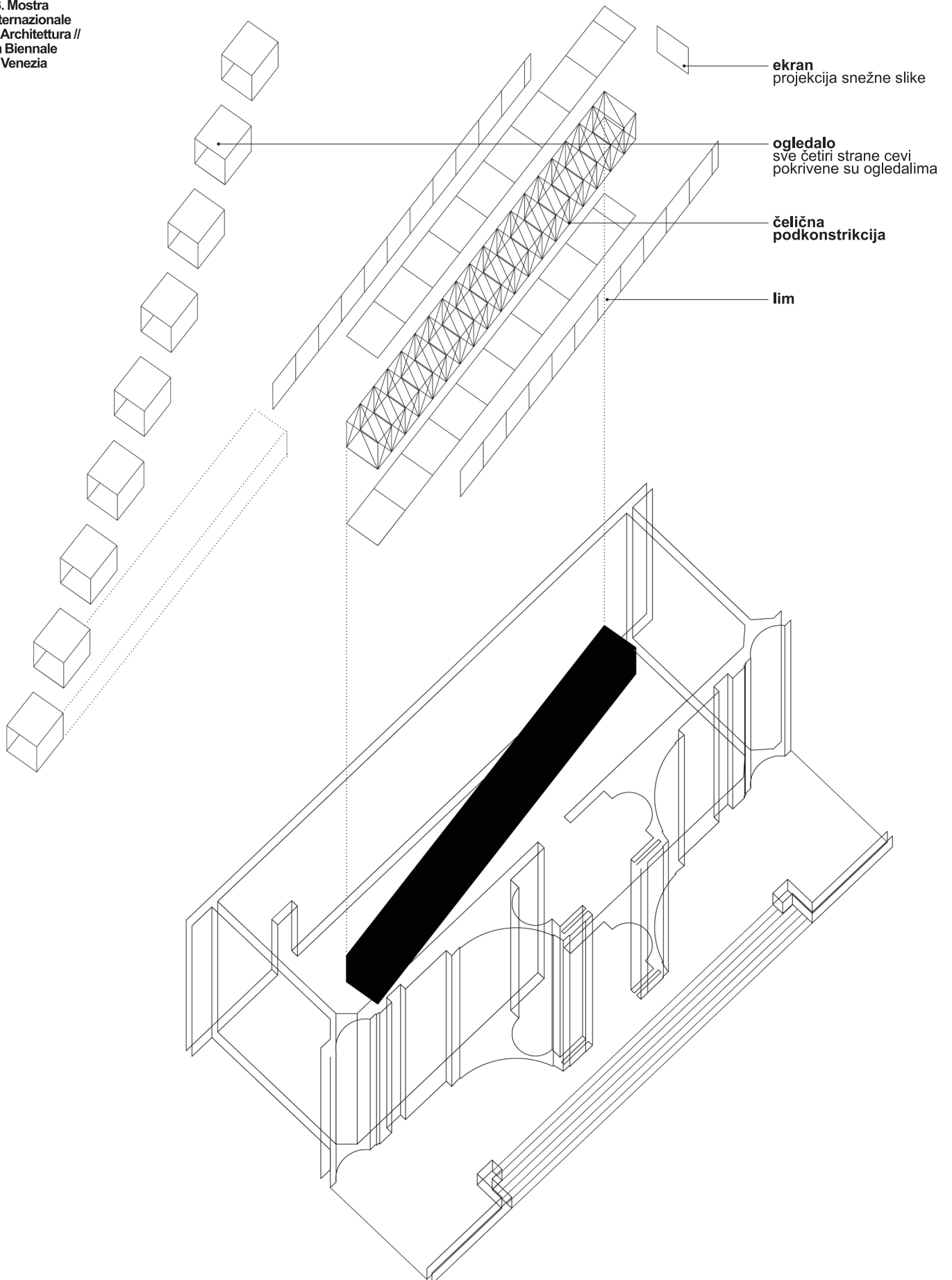

Serbian Pavilion

13. Mostra Internazionale di Architettura // La Biennale di Venezia

Konkurs za projekat predavljanja Republike Srbije na 13. Međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji 2012. godine
naziv teme // Izvinite zbog prekida arhitekture

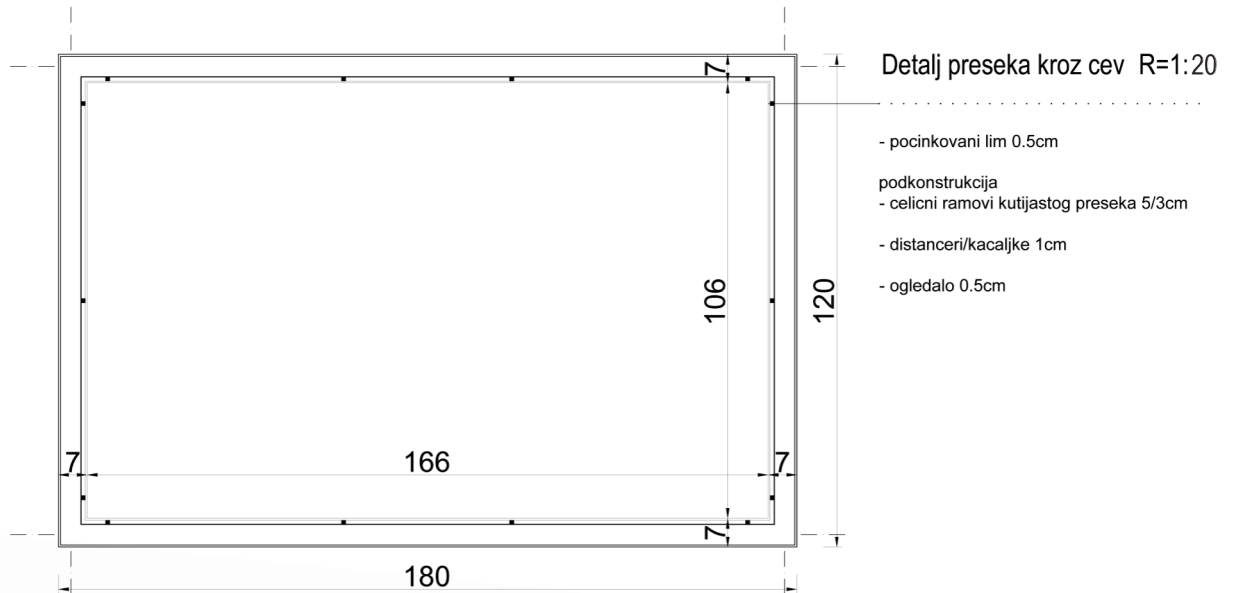
5

**Serbian
Pavillon**

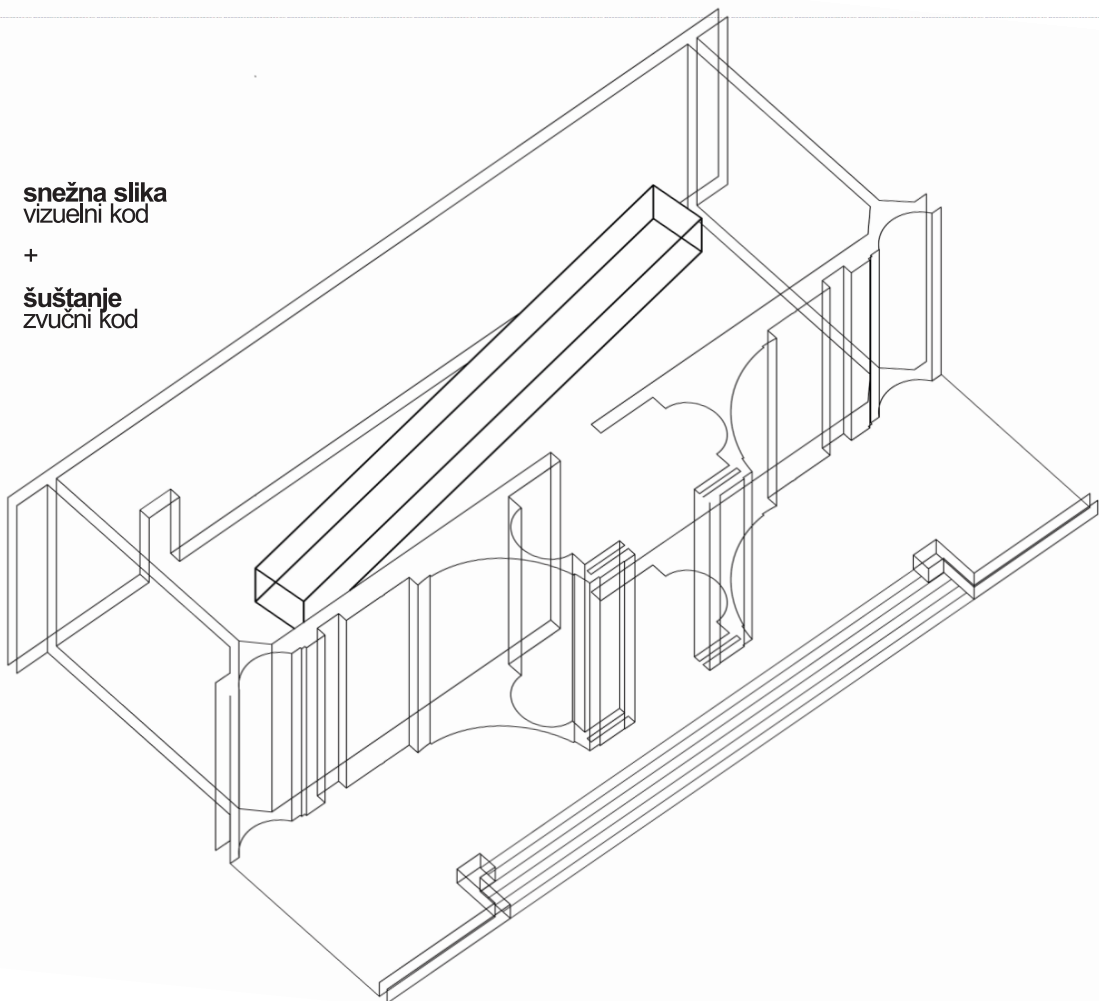
13. Mostra
Internazionale
di Architettura //
La Biennale
di Venezia

snežna slika
vizuelni kod

+

šuštanje
zvučni kod

Serbian Pavillon

13. Mostra Internazionale di Architettura // La Biennale di Venezia

Konkurs za projekat predstavljanja Republike Srbije na 13. Međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji 2012. godine
naziv teme // Izvinite zbog prekida arhitekture

7

